

САНА ОЛОХ

Чурапчы улуунун хаһыата

ХАҢЫАТ 1951 СЫА АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

2003 сыа
СЭТИННҮНҮН
15 КҮНЭ
СУГУОТ
№ 133
(9046)

РФ ФЕДЕРАЛЬНАЯ МУННАБЫН ГОСУДАРСТВЕННАЯ ДУМАТЫГАР ДЕПУТАККА КАНДИДАТ ТРЕСКОВ ИГОРЬ БОРИСОВИЧ

ТРЕСКОВ Игорь Борисович Саха сиринээри 21-с №-дэх биир мандааппах быыбардыыр уокуруктан "Уга күстэр түмүктөрү" ("СПС") политической партия туруорар кандидата. Регионаабы салаа тэриллээбиттэн, 2000 с. партия чилиэнэ, регионаабы салаа политсэбиэтин председателин солбуйаачы, Дьокуускай куорат олохтоох салаатын лидерэ.

Игорь Борисович идэтинэн юрист. Кини 1971 с. ыам ыйын 9 күнүгэр төрөөбүтэ. Ого сааһа Дьокуускай куорат таһынаабы Жатай баһуөлөгөр ааспыта. Дьокуускайдаагы 26-с №-дэх олоо оскуоланы ситиһилиэхтик бүтэрэн баран, СГУ юридическай факультетыгар үөрэнэ киирбитэ. Үөрэбин кэнниттэн 1994 – 1998 сс. "Якутия" коммерческой баанга субэлит юриһунан үлэтин саҕалаабыта. Бу сылларга Россиятаагы государственнай сулууска академиятын аспирантуратыгар катэктэн үөрэнэ киирбитэ. 1999 с. эдэр кыахтаах юрист Дьокуускай куорат дьаһалтатын быраалка управлениетын начальнигынан аанаммыта. Мэр И.Михайчук хамаандатыгар кэлээбиттэн кини куорат социальная-экономическай сайдыытыгар, чуолаан быраал, сокуон нуорумалара бөгөрүүгүгэр элбэх өрүттээх үлэни ытта. Кини хөбүлээһининэн Дьокуускайга юстиция органа тэриллэбитэ, республикага уонна кини куоракка регистрационной палатаны, улуустарга тэрилтэлэри уонна

бирдимиэтин предпринимателлэри регистрациалыр Юстиция министерствотун бэрэстэбинтэлиститэтин тэрийиңгэ аһаан быраал төрүттэр бэлэмниллибиттэрэ. Куорат бары тэрилтэлэригэр юридическай сулуусалары тэрийэри ситиспитэ. Билигин да нэһиликкэнэ көмүскэллээх буолуутун туһугар үрдүк таһаарылаахтык үлөһүр. "Юристар киһи быраабын уонна биэ туруктаах олох иһин" регионаабы общественнай тэрилтэни салайар.

2000 с. "Олохтоох бэйэни салайыныы" тематыгар диссертацияны ситиһилиэхтик көмүскөн, юридическай наука кандидата учуонай степенин ылбыта. Игорь Тресков олохтоох бэйэни салайыныы проблематыгар, онуоха быраал уонна үбүлээһин төрүттэригэр республика биир тарбааха баттанар дириг биллилээх юриһа. Игорь Борисович республикага олохтоох бэйэни салайыныы органын быраалка базатын тэрийиңгэ активнайдык кыттан барбыта. Ол курдук, Дьокуускай куорат Устаабын барытын уонна онуоха сыһыаннаах нуорма-быраал асталарын ырытан оңорбута. "Кини куорат – Дьокуускай статуһун туһунан" СР сокуонун авторынан буолар. Бу сокуонун Ил Түмэн уонна Правительство көрүүгүгэр киллэрэн чаҕылхайдык көмүскээбитэ. Маны таһынан республика Төрүт сокуонугар уларытыны киллэрэр рабочай бөлөх чилиэнэ буолан,

республика Конституциятын Россия Конституциятыгар сеп түбэһиннэригэр бэйэтин кылаатын киллэрбитэ.

2003 с. "Дьокуускай куорат" муниципальнай тэриллии Баайга-дуолга сыһыаннаһыа департаментин салайар. Бу үлэтинэн Игорь Борисович кини куорат ыраас көстүүлээх буоларын туһугар үгүс сыратын биэрэн үлэһэбитэ кэники сылларга дьон харабар быраабыллар буолла. Быйыл биллэриллэбит нэһиликкэнэ олохтоох пууннары ырааһырдыа, көҕөрдүгэ уонна олорор дьиз фондатын туһуга республикатаагы конкурса Дьокуускай куорат "Көҕөрдүү" номинацияга бэйэтин бөлөһөр иккис миэстэга тахсыбыта. Кини куорат эргэ мас дьизлэрин саҕа туһуларынан уларыты хайымсатыгар И.Б.Тресков сыралаах үлэтин түмүгүнэн 1000-тан тахса суулар туруктаах эргэ дьизтэн олохтоохтор толору хааччылылаах дьизэга көстүлэр. Республика бастаки Президент олорор дьизини туһуга элбэх өрүттээх үлэни ыппытын бэлэтиир уонна ол опытын салгы сайыннараарга этии киллэрэр.

Биллэрин курдук, Федеральная Муннаах Государственной Думата Российскай Федерация үрдүк сокуону таһаарар органа буолар. Манна дойдуга, бүтүн норуот дьылбатын быһаарар сокуону ыргытан, оңорон бэлэмниилэр, ыһыаллар. Сокуону таһаарыа, биллэн турар, Госдумага



республика интэриэһин көмүскүүргэ юрист идэлээх депутат үлэтэ бидан кэдьүүстээх буолуога.

Көбүлүүр бөлөх.

(Матыйаал РФ Федеральная Муннаахын Государственной Думатыгар депутаттары быыбардааһын туһунан сокуонугар олобуран босхо таһаарылыа).

БАҢЫЛЫК СУБЭТИГЭР: ЫЧЧАТЫ ИДЭБЭ ҮӨРЭТИИ, БЭРЭЭДЭК, ПРОГРАММАНЫ ОЛОХХО КИЛЛЭРИИ...

Сэтэтин 12 күнүгэр улуус баһылыгын Субэти барыта 4 боллурорго көрдө. Олортон "Одүүлүүннээх оскуола-лицей 2003 – 2006 сс. сайдар кэскилин туһунан" директор Г.И.Адамов оңорбут информацията баста-кынан истилиннэ. Билигин автомеханик, алмааһы кырылааһын, ювелир, тьа хаһаай-стыбатын маастара, секретарь-референт курдук наадалаах идэлэргэ 125 оҕо үөрэнэр. Кээлэр сылларга идэга үөрэтиңгэ эбии саҕа отделениелар аһыллаллар ыччаты үөрэх-кэ ылым аһаана туһааннаабынан 200-250 оҕога тийиһэ. Директор лицейгэ оҕолору 9 кылаас кэнниттэн үөрэтэр көдүүстээхэр тоһоҕолоон тохтоото. Үөрэх производствонь кытта сибээһингэр Тьа хаһаайстыбатын ми-нистерствотун, "Туймаада-Даймонд" салаа-тыгын, "Дьөһөгөй" баһынай хаһаайстыба-тын кытта дуогабар түһэрсэн кэскиллээх үлэни саҕалаабыт. Кини салгы туһуга саҕаламмыт таас үөрэтэр

ол эрээри арыгы ордук иччат дьонго сабы-дыаһааһын, нэһиликкэнэ муннаахтаан баран, арыгы атытын тохтоотрогу туруору-бут. Сэтэ киһиттэн саастааппах админист-ративнай субиэт үлэтин бийыл кулун тутар-тан саҕалаан, 4 төгүл 8 киһини, 2 ылы кыт-та кэспэтин ыттылан, септөөх миэрэ ылы-лыбыт. Түөлбөлөр нэһиликкэ чөл олох туһугар үгүс үлэни ыппалара холюбур бу-олуун сеп. Ыччаттаран ДНД тэриллэн ылар дьаһалларыттан биридэстэрэ – дьуһуурус-тубага тахсы. Манна нэһиликкэ чөл олоху куускэ пропагандалыр Егоров Д.И., Адамов Н.Н., Адамов М.И., Филиппов Т.А., Иванов И.Е., Карпов М.Л., Филатов С.А., эдэр-дэр-тэн Лукоцев Н.Н. сирдээхтик кээн туттал-ларын эппилэр.

Баһылыгы социальная боллуростарга солбуйаачы А.С.Иустинова саха нору-о т у н

ынах суһу, 355 сылы, 114 сибииннэ, 586 кууруса, 16 хара саһыл баар. Улууска пле-менной үлэни үтүмнээхтик дьарыктанар нэһиликкэртэн биридэстэрэ, Республика улуустарыгар племенной убаһаны, саһылы атылааһынны сыл ахсын кэгэтин, элбэтин кэллэ.

Оттоһуңга бийылгы былааннарын 84% толорбуттар. Олохтоох бэйэни салайы-ныы бас билиитигэр киирбит сир-уоту, объектары администрация уонна үөрэх тэ-рилтэлэрэ государственнай, кадастровай сыаналарын быһаарыа үлэһэллэр. Ууну хаһааныга, быһыттары оңорууга эмээ суурэ-көтө, туруорса, тэрийэ сылдьаллар. Чурапчытаагы суоһу тутар, көрөр тэригэ учаастага арыллан, 18 үлэ миэстэга тахсан, үлэтэ суох охорор

ЭВЭЛЭР КОНФЕРЕНЦИЯЛАРА

Мугудайга "Чурапчы" уһууһун үлэһиттэрэ маньах ааһаах эбэлэр конференция-ларын тэрийэн ыттылар. Ону эдэр 40 састаах, кыр-дыаһага 80-наах эбэлэр түмсэн ирэ-хоро сэлэргэсти-лэр, санааларын аҕастасты-лар. Педагогическай үлө ве-терана В.М.Захарова нору-от интэр үгэстэрин туһунан кэспэтэ. Билигин информа-ция олус кэпсэбитин даһаны иһин, син-биер оҕо сүрүн иһитини дьэтиин иһиттэн ыларын чорботто. Мэтээл икки өрүттээгин тэңэ, ком-пьютер, телевизор үөрэтэр-сайыннарар кыахтара төһө даһаны үрдүгүн иһигэр, со-дула эмээ улаһынан, ону сүрүннээхчилэринэн дьэбэ эргичи баар эбэлэр, эбэлэр буолуохтаахтарын бэлэстэ-тэ. Уһууһаанга "Алгыс" ку-руһуок салайааччыта Е.Ф.Дьячковскай бүтүгү күн ирдэбилэ – саҕа олохо саҕа саханы иһитин буоларын этэн туран, кээн өрүттээх үлэ эргичилэрин эттэ. В. Г. Макарова итэһэн иһигэ суоптатын, аҕа дьиз кэр-гэнгэ ылар оруолун туһунан санааларын үлэһиннэ, бу-руйу оңорбуха сирдээх нэ-

каастабыл миэрэтэ туттулла-ра кыаһаны оңорботун са-натта. Ону элбэх сизинэр эбэлэр П.С.Сивцева, М.Т.Аммосова уонна кыр-дыаһаах үлэһит Е.А.Спелцова биһирээтилэр, оҕога истиг сыһыаны сэрэ ирдэбил эмээ наадатын эппилэр. Итинник кэспэтин түмүгэр эбэлэр өйдөрө-күстэрэ төһө тийиһиринэн үлэга-хамнаса куус-көмө буоларга бэлэмни-рин биллэрдилэр, алта киһилээх "Ылык субэ" дьэн комитет тэрийдилэр.

Конференция кыттыла-ахтарын бэлэмниин бөлөх оҕолору ырыанан-тойугуан эбэрдэлээн чуҕаардылар. Кыраһан сизинэр сылдьар, иһитилэр-уһууһулар киз-куонг, ыраас, сылаас, олус туһаһаҕа дьизлэрин астыа-дуоһуа көрөн, иһин чай иһэн кырдыаһастар барахсат-тар астынан төрбастылар. Бу септөөх кизингэр ыттыла-лыбыт түмүү бэйэтин аһалын толоролутар эрэнэбит. "Кыр-дыаһаах хаһааһа сүгэ сылдь-ан субэтиг" дьэн өс хоһооно мааниһа үөскээбэтэга чэччэ.

Татьяна ЗАХАРОВА,
хаһыат ббш. корр.

... Улууска арыгыны утары охсуһууга докумуон оңоһуллубута 2004 сылга 100 сылын туоларынан, кэлэр сылы "Чөл олох сылынан" биллэриэххэ дьэн этии сэнээрини ылла.

корпус 2005 сылга үлэбэ киириитигэр билингиттэн улуус са-лалатын кытта былааннаах үлэ ыттылаах-таагар, саҕа идэлэргэ үөрэтэргэ кадр бол-луроругар, састаарын ситэ илэк оҕолор ин-спекцияларын инспектор наадалыгар, Урбага үлэ-сыһыалаах лааһырын тэрийиин кээн ирдэбилэ буолбутугар, о.д.а. кээкэ бол-луростарга дьаһалта Субэтин кыттылаах-тарын боллортолорун тарта.

Одүүлүн нэһилигин баһылыга Л.В.Еф-ремова лицейи кытта биер соруктаах үлэни-иллэрин, ол чэрчитинэн олохтоох ыччаты кытта билиһиннэһэр, бодоруһууннара сыл-тан биерэр тэрийэн ыттылларын, миник-тин спортиней, культурай, о.д.а. дьаһал-лары ыларга былааннарын билиһиннэрдэ.

Субе муннаах бу көрүлүбүт боллуроос-ка туһааннаах уураах ылына итэһэнэ сал-гы Улуус Муннаагар көрөрү наадалааһын аахта.

Улууска бэрээдэги араҕаччылааһын программага олоххо киллэриллэр. Маннаах Чакыр нэһилигин (баһылык Т.В.Адамова) ылар үлэтин отуота истилиннэ. Нэһилик-кэ бэрээдэги кэнигэ, буруйу оңорууга сүрүн төрөтүтүнэн арыҕалааһын буолар. Күнүгэ оротунан 2 - 3 тыһ. солк. суумалаах арыгы иһилэр. Арыгы атылааммат кэмигэр биридимиэтин дьоннор онтон-мантан булан иһаллар. Нэһиликкэнэ сүрүн өттө испэтин,

чөмөкөтө, бөлүһөк, суруйаачы А.Е.Кулаковскай – Эксекүлээх Эмексэй көрүлээһинин арыгыны утары охсуһууга докумуон оңоһуллубута 2004 сылга 100 сы-лын туоларынан, улууска кэлэр сылы "Чөл олох сылынан" биллэриэххэ дьэн этии сэнээрини ылла. Муниципальнай тэрилли баһылыга И.Н.Аммосов Чакыр нэһилигэр бары хайымнаан үлэ биер дахситик барары-гар, оттон бу тустаах боллурооска отчуотта-абыт кээкэ нэһиликкэ уураах сунуһунан ту-ох үлэни-хамнаһы ыппыттарын туһунан от-чуоттары түһэрбэтэригэр тохтоото. Арыгы атытын миэстэга бэйэлэрэ быһаараллар-гар, ону тэңэ сорох нэһиликкэргэ дьону кытта үлэ мөлтөбөр, оннооһор планеркалар ыттылылааһыгар сирдээх этиини оңорон туран, бу бүтүн көрүлүбүт боллуро-ос сунуһунан ыттыллар уураах бырайыа-гын төрдүттэн көннөрүгө эттэ.

Аһаар нэһиликэ тьа сирин социаль-най-экономическай сайдыытыгар Президент Программатын олоххо кайдак киллэрин эр-эрин туһунан нэһиликэ баһылыга В.М.Тимо-феев иһитиннэрдэ. Нэһиликкэ 875 киһи олорор, 277 хаһаайыстыбага, баар. Сүрүн дьарыга – тьа хаһаайыстыбага. Бу салаанан 11 баһынай хаһаайыстыбага, "Чаппар" ТЭП (директор И.И.Хон) дьарыктаналлар. Кооперативка 215 ынах суһу, 452 сылы, ол иһиттэн 323 биз, 427 киликкэлээх саһыл иһитлэн турар. Кэтэх хаһаайыстыбага 1791

дьон аһаана кычаабыт. Электрическай уоттан АТС умайан, Таатта-тан эргэ АТС аһалан хомуйа сылдьаллар. Та-ас оскуоланы туһу 2006 сылга саҕаланыах-таага былааннамыт. Нэһиликкэ улууска ханна да суох оңоһулаах оҕо оонньуур пло-щадатын үлэга киллэрбиттэр.

Бу боллурооска кыттыбыт тьа хаһаай-стыбатын управлениетын начальнига И.И.Филиппов бэйэтин этиитин кэлим коо-перацияга киирингэ туһайда. Улуус баһылыга И.Н.Аммосов государствотан ыттылыбыт изс, кредит төлөнүөхтээхэр, нэһиликкэ туһанылыбат баһыналарын кырымынык сирдээх-уоттаах алаһаардарга дуогабар быһылынан сыһааралларыгар субэтигэ. Ол курдук, улууска баар 8500 гек-тар баһынаппан 2500 гектара эрө туһаныл-ларын санатан туран, бу үлэ септөөхтүк ба-рар нэһиликкэ көмөлөһөр наадатын санат-та. Баһылык мань сэрэ улууска племенной үлэ ситэга суобар, бу боллурооска тьа хаһаайыстыбатын управлениета тэтимнээх үлэни ытарыгар соруудахтаа.

Түмүкэ улуус спортка отделын начальни-га Н.Н.Гуляев улуу тренер Д.П.Коркин сы-лынэн мантан хаалбыт ыйдарга ханник спортиней күрөктэһилэр ыттылаахтаах-тарыгар, олор баһыанналарын билиһин-нэрин туран, нэһиликкэ активнай кытты-ны ытталларыгар ыгырда.

Г. ПОПОВ.

СЭРЭХТЭЭХ БУОЛУУ ИРДЭНЭР

Кыһылгы тынны буолуу быраабыларын хал-кунер үүнүлөр, кыстык саҕаланна.

Аһаар оттух сезонугар республика үрдүнэн котель-найдарга сэтте баһаар түбө-тэга бэлэстэннэ, онтон би-ер киһи өлүлүк. Ол курдук, наһыны Таатта улуһун Ытык-Кул баһуөлөгөр котельнайга тахсыбыт баһаарга көчөгөр өлүтэ көһүннэ. Оһон ко-тельнайдарга уонна оһоһууан оттуулар хас биер-дин дьизэ уоттан сэрэктээх

Уотун быһыыр этэрбэт инспекцията.

Чөл олох

АРЫГЫ АЛДЬАРХАЙЫН БИЛЭБИТ ЭРЭЭРИ...

2002 сыллаары бирээли түмүгүнэн республикабыт нэһилиэн-
ньэтин ахсаана 948 тыһ. киһиэхэ
тэннэстэ. Эр киһи — 463 тыһынанча,
дьахтар — 485 тыһынанча. Мантан
көрдөххө, эр киһи ахсаана балай да
арыйаан иһэр. Уон сыл анараа
өттүгэр эр киһи ахсаана 555 тыһ.,
дьахтар 551 тыһ. эбит. Күн сиригэр
кэлэн барар орто сааспыт эр дьонго
58,4, дьахталларга 71,4 сылга
тэннэһэр.

ЧӨЛ ОЛОХ — ЫЧЧАПЫТ ИННИКИТЭ

Арыгылааһын, буруйу оноруу ордук инники
кэскиллэригэр ыччаттарга, оскуола оҕолору-
гар өтөн кириэн эрэрэ киһини дыксиннэрэр.
2001 сыллааха СР Правительствотун Генфон-
даба департаментын специалистара улуустарга
сылдьан 278 үрдүкү кылаас оҕолоругар анкета
толорторбуттар. Ыйыттылыбыт оҕолор 54 бы-
рыһыаннара "арыгы иһэбит" диэбиттэр. Ол
иһиттэн 12,8 % — на "наһаарыа бириэс", 42,1
бырыһыаннара "бырааһыннык ахсын", 39,4 бы-
рыһыаннара "арыгыныр уолу, кыһы кытта
добрдордохпун сөп" диэбиттэр. 2003 сыл 8 ый-
ын түмүгүнэн үөрэнэр ыччат буруйу оноруута ре-
спубликага 13,3 бырыһыан үрдэбит. Студеннар
ортолоругар ордук маннайгы курс оҕолоро ары-
гы иһэн баран буруйу оноруулаах улахан. Ыччат
онгорбут буруйун 75 бырыһыан кырыктаах, олус
марахан дьонго кириэр. Маныаха бири бири-
чиннэн уфуйаан саастаах оҕотуттан ыччаттар
тийэс өйү-төйү сүүйэр, анал программалар
оҕоһуллубут хаан тохтуулаах омук киһилэрэ
буолаллар.

"СР Чөл олох доктринатын салгыы олоххо
киллэри билээн-бырайыаһын" дүүлэһиниэ
аналлаах республика Правительствотун иһинэн
тэриилибит ведомстволар икки ардыларынаабы
комиссия муньаһар сыл аңардаабы үлэ туругун
ырытыга Хотугу форум секретариатыгар СР бэр-
эстэбинтала А.Н.Божедонова: "... Америкага,
онтон да атын омук дойдуларыгар боевиктары
көрдөрбөттөр. Ол онугар күн айыы, чаас айыы
дьиз кэргэн олоһор сыһыаннаах, практической
хабааннаах бизириэри көрдөрөллөр. Арыгы-
ыр, тахтыыр муодунай суох быһыы курдук сы-
аналар", — диэбитэ "Саха сирэ" хаһыат бу
дьыл атырдьах ыйын 6 күнүгүс нүмэригэр
тахсан турар. Ыччаттарбыт итин сүтөн ылбыттар-
ын олоххо киллэрэллэригэр аһы утабы амсай-
дахтарына ордук кырыктаах буолар. Ону кэ-
лиһиги уонча сылга олоххо буолбут холобурдар
да туһулууллар. Мин санаабар, ыччаты иһиттэ
государство болломтотун ууран эрэринэн, уфуй-
аантан оскуолага тийэс, үөрөтүн араас хайыска-
тынан эрэ муньурдамааха, иһити болпурдуоһа
урут тутуллуохтаах. Тастан кириэр алдыаһылаах
сүүрэннэргэ утаран, иһити болпурдуоһугар араас
хайыскалаах, былааныммыт үлэһэ ыһыллыах-
таахтар. СР ыччат политикагыгар министр
А.И.Еремеев "Эдэр саас" хаһыаха бизирибт ин-
тервьютугар: "Ыччат хамсааһынын көрүлүктээк-
пит. Холобура, Европа дойдуларыгар уонна
илиһиги государстволарга ыччат 60, 90 бы-
рыһыаннара общественной тэриитэлэринэн ха-
былаллар. Обществоннай олоххо бустут-халпыт
киһи гражданский общество сайдарыгар сүрүн
теһүү буолар. Биһиз, Россияга, ыччат 7 бы-
рыһыанна общественнай олоххо кыттар. Онон
биһиги ыччаты общественнай үлэһэ тардыахта-
ахпыт, общественнай тэриитэлэри сайыннарыах-
таахпыт", — дьиз эппитэ. Үлэһэттэн "тэрийи-
г" диялэрин кэтэспэккэ, ыччат общественнай
түмүсүтүн уоттаах-күстээх собулук тэрийэн, ол
тула эдэр дьону түмэн үлэни ыһтар буоллар
үчүтэйтэн атыны аҕалыа суоҕа ээ.

Арыгылааһынга "күөх суолу" тэлгээчилэр-
тэн биридэстэринэн лиһэ буолар. Пиһэ итир-
дэр утахтар ахсааннарыгар кирибэт, иһинэ ыһан
оскуола оҕотуттан саҕалаан эмсэх тыһаалара
малдьэх буолбатах. Реклама да, телевидениенэн
да ол тэнэ. Биридэ билэр уолбуттан: "Оскуола-
га арыгы иһэн баран холуочук сырыттыг" —
дьиз ыйыттым. "Эс, арыгы испатахпыт ээ, пиһэ
испиһит", — дьиз "чап" тыһаарда. Бүтэһит ол.
Пиһэни хайаан да итирдэр утахтар ахсааннары-
гар туруулаһан туран, сөптөөх сокуону таһаарта-
ран, киллэртэриэхтээхпит. Ол иһинэн Государ-
ствоннай Думага депутатах кандидаттар кэллэх-
тэринэ, умнууга хаалларбаха улуус аатыттан на-
каас быһылынан сурук бизирихтигин наада. Бу
болпурдуоһу Госдума эрэ быһаар кыахтаах.

ТЫЛТАН — ДЬЫАЛАҔА

Бу ааспыт саас СР вице-президеһ чөл олох

программатын олоххо киллэри хайдах ыһыл-
лан иһэрин контуруоллуур суба муньаһа ыһыл-
лыбыта. Онон программаны кытта быһаччы үлэ-
лэһэр республика Дьиз кэргэн уонна оҕо саас
дьыалаларыгар комитетин председателин иһан
баран, Александр Акимов ыһыллар үлэһтэн ас-
тымматын биллэрбитэ. Кырдык, чөл олоһу ту-
туһуга икки төгүл норуоттар икки ардылары-
наабы саммит, республика, улуус таһымаах эл-
бэх ахсааннаах конференциялар, конкурстар, се-
минардар ыһыллан аһан биридилэр да, дьин
олоххо кириһтэ, илиһигэ түппүлүт суох. Алек-
сандр Акимов "Саха сирэ" хаһыат бу дьыл муус
устар 24 күнүгүс нүмэригэр бизирибт интер-
вьютугар: "... Чөлү үлэһэн-хамнаһынан дьарык-
тыаһарга, омс көрүүгэ бэрт сөптөөх курдук
көстөр тылардаах конференцияларынан, араас
дьаһаллары ыһыһан, "опыт аһастаһа" дьиз кэ-
лиһэн-барыһан саатанары тохтотторго уолды-
ста. Быһы-майгы мөлтөөн иһэр, ол көнөрү
киһи да хараһар көстөр, онон аймалыны тардар-
га уонна тыһан дьыалаһа кириэргэ кэм кэллэ",
— дьиз кытаанах тыллара оҕуһу муһулуттан ыһан
үлэһэһитинэн барарга эбээһинэһиһир. Туру
огоруоһа? Бастатан туран, арыгыны аһы-
лааһыны улуус иһигэр барзадаһтээн, ерөбүт
күнэргэ, түмүсүлээх дьаһаллар ыһыллар кэм-
нэригэр аһылааһыны болторбут. Нус-хас, сыһ-
ныланг олоһу, үрдүк таһымаах дьаһаллар
ыһыллаларын хааччылаах этибит. Хас
маһаһын айы буолбаха, аттаран, арыгыны
эбизтэн килэ аһылааһыны тэрийиһээ. Ары-
гыны өрө тутар кафедрыйдарынан үлэһиһээ,
чэй, кыһыс иһитин сизрин-түмүн ыһтар мизэ-
тэри онторолоон, быһыры эбүлэрибт үгэ-
тэрин тэһиһиһээ этибит. Нэһилиһинэ туруор-
сан, муньаһаан арыгы аһыһын бэйэтин терри-
торийыгар тохтотор буоллаһына, оно утары ба-
ран көмөлөһүүс, биллэн турар, туһааннаах тэ-
риитэһэ ыһылаах буолуо эрэри, киһи
дьылбаһа харчытаһар күдү. Республикага, улу-
уска чөл олох программатын олоххо киллэрэр
сыһтан арыгыны аһылааһыны барзадаһтиһир
нормативнай-правовой актлары оноруу сокуон
өтүһүн бэһэргэтүү буолуо ээ.

Биһиги улуустуугар, республикага сизэ-
риһини ыһыт Мугудайдаабы "Саҕа" арыгыны
испэтэр обществолара үлэһин тэһиһин ыһан
иһэн хайа наадалаах, кыһарбаннаах кэм кэлби-
гэр уостан, сизалиһэн хаалбыта өйдөмөһт. Аһын
эбизтэ буоллар, улуус нэһилиһтэри киһи холобу-
рут эһилиһи онорор буолуохтаах этиһэр. Чөл
олох сизрин туһуһуну пропагандаһаан туран,
улуустаабы дьиз кэргэн отела Чөл олох сизрин
туһуһу доктринаһын куһуһуһан, үлэ коллективтар-
ын, улуус нэһилиһтэрин икки ардыларыгар сы-
лы эргиччи үлэһир балаһыаннаһын онорон, ку-
оталаһын тэрийдэллэр ким да туора туруо, "хэ-
бис, сыһа дьаһалы онорон эрээһит, тохтоон"
диз суоҕа. Арыгыттан эмтэһэн, баһа да өтүһэ-
риһэн аһаастанан, олоһу үлэһир эргиллэн, дьиз
кэргэн үлэһүүтүн үрдэһэн, таһыыр идэлэригэр
төһөн үлэһин-хамсы сыһыһар үтүс дьону билэ-
бит. Амырын аһан аһаастанан, чөл олох сиз-
рин туһуһуһтары үлэһэн хааччыһан, материаль-
най-моральнай өтүһүн өйөөн, дьонтон итэһэ
санамматтарын, арыгыны кытта арыһтаһааччы-
лартан ордуһаах балаһыаннаһа туралларын си-
тиһиһтээхпит. Улууска буруйу утары охуһуһа
анал программа ыһыллан турар. Бу программа
иһитин ис дьыала, суут, сизлиһтэһэ, прокурату-
ра органаһа общественноһу кытта кыһылтан ту-
ох үлэһи ыһыллаларыгар нэһилиһинэһэ иһитин-
нэһэр үлэһи ыһан, кэһэһини таһаарыаха.
"Знание" общество (сал. М.А.Герасимов) рес-
публикага бири тарбаха баттанар үлэһэһинэ
биллэр. Бэйэһин иһинэн улууска чөл олох народ-
най университетин тэрийэн үлэһтэһэр буоллар,
хайаан да түмүгү ситиһиһээ сөп.

Арыгылааһыны утары охуһуу, чөл олох сиз-
рин олоххо киллэриһи салаһааччыһтан улахан ту-
туһаах. Тэриитэһтэһэр арыгылааһын чачыһара
тахсарын көрө-көрө көрбөтөһө, билэ-били бил-
бэтэһэ буоллаһына, кэһин туох содуһаах буолу-
охтааһа кимизэ барыһыгар биллэр. Оно бэйэ
кыһыһаһына, тэһигэ остоһуһа олоһуһаһына

дьыала иһэ дьириниһир. Онон, бастатан туран, са-
лаһааччыһтан ирдэһит күһэ туруохтаах. Бэйэһэ
иһэ-аһы сыһыһан хайдах аһар уоһунан "арыгы-
ны иһимэһт" — дьизэһ. Бэйэһигэр эриһиһтэһэр
турдаһа. Тэриитэһтэһэр арыһылаах остоһуһа тар-
дыһыһаталлар ханниһк, "бил баһыһтан сыһыһа-
һын" курдук дьаһанарбыт.

ДЬАХТАР АРЫГЫ ИҺЭР БУОЛЛАҔЫНА...

Бөһөккэ суруйалларынан, Россияга 15 мөл.
алкоголиһынан ыһыһар дьон баһыһтан 10 бы-
рыһыана дьахтар. Саха сиригэр 20 тыһ. киһи уу-
оһа туурыһтан 15 бырыһыана дьахтар. Бу сы-
һыһа таһнаһы туһуһуһуһуһэр үрдү тууар чин-
чилээх, кэһиниһи сыһаһа 1,4 төгүл улаһыһыт.
Саһаны саһа оноруохтаах, төһөбүтүн түһүһтэ-
эх кэһа аһардыһыт арыгыһа ыһыһардыһыһа,
"быһыһыһаах да быһыһаһыһын" олох холобу-
ра көрдөрөллөр. Ол содуһуһа араас венери-
ческэй ыһыһыһар, сифилиһ 1,5, ВИЧ-инфекция 4
төгүл эһилиһиттэр, 100 саһа төһүүр оҕоттон
13-һэ өйүһэн, эһ-хаан өтүһүн итэһтэһтэһэр.
Оҕо доруоһуһа иһэ доруоһуһыһтан быһаччы
туһуһуһаах. Доруоһа иһэһтэн доруоһа оҕо
төһүүр. Бу — айыһа сокуона. Дьахтар айыһа-
һтан айдарбыһыһан эһ-хаанна кэмчэ, дууһаһа на-
рын буолан, алкоголь эр киһиһтэһэр түргэһиһи
ыһыһар. Киһи арыгыһы бастаан утаа кистэһэн,
биллэр-билиһиттэх иһэ сыһыһан ыһыһарбыһын
билбэккэ да хаалар. Онон аһаһастыһк, иһэ бодо-
тун обществоһа көрдөрүһүнэн барар. Арыгыһа
ыһыһыһа дьирингэһэһинэ, дьахтар эмтэһиниһэ
да бэриммэт буолуһун медицина даһаһаһан ту-
рар. Онон дьирингэһэһэ эрэ, дьаһт аһыһар ыһа-
һа илиһээ, иһиһиһи, наһа кэһилиһи түһтэһэ-
чи буолар аһыһын өйдөһөн, бэйэһин иһиһиһэр
ыһыһан, буһуһуһааһыһк аһаһаһаһааһаах. Улу-
уска кырыһыһтар, дьахталлар түмүһүһэрэ тэһиһ-
лэн, уоттаах-күһтээх хамсааһыһы ыһан, бири
сүрүн хайыһаһан үлэһиһиһэрэ буоллар хайаан
да бэйэһин "отонун" бизириэ ээ. Билэрибит кур-
дук, туох эмэ улахан алдыаркай таһыһаһыһа
ыһаһан кэһи чэһтэһэр, туһуһуһуһуһ саһаны
өһүһэрэ республика иһиттэн, киһигэһи даһаны
анал үлэһтээх психолоһтары аһаһан үлэһтэл-
лэр. Кэһуһуһа улахан. Бүгүһүһү курдук иһнэ-кэһ-
нэ биллиһтэ ыһаһан кэһиһэ улуусуһуһтар күһтэ-
эх психолоһическэй сулуһуһа тэһиһлэрэ наада.
Маны туһаах саһалта толкуйдаан каруһен сөп ээ.
Социальнай олоһуһуһ таһыһа төһө да мөлтөһүн
иһин, дьиз кэргэн туруһаах буолуһа — бүгүһүһү
олох көрдөһүһэ.

Буруйу оноруу турута биһиги республикабы-
тыгар уустуһуһуһуһан, муус устар 10 күһүһэр
"Сокуоннаһы, барзадаһи бөһэргөһөр сүрүнүүр
сэһиһти тэрийиһи" туһуһан СР Президеһини Ый-
аһа таһыһыһа. Бу сэһиһт бастаһы муньаһа
муус устар 22 күһүһэр буолуһа. Сэһиһт ис дьыала
органаһын уонна контуруоллуур органаһар
үлэһэһин сүрүнүүр сыһан тэһиһиһтэһэ. Са-
лаһааччы — СР вице-президеһ А.А.Акимов.

Бу дьыл аһыһыһы 8 күһүһэр Правительство
дьизитин овальнай саһалтыһа буолуһу сүрүнүүр
сэһиһт уочараттаах муньаһаһар очоһуһуһу СР
Прокуратурун эбээһинэһин төһорон олоһуһу
Н.Ф.Тахатуһин: "Бу проблема (арыгылааһын,
буруйу оноруу) туран эрэн кумаһыһтан аһан
бизиһини ирдэһтэ, дьинг харчыһыһаны
көрдөрбөт. Биһиги тыһыһыһан эрэ кыһарыһт,
оттон дьыалаһыһа туох да оҕоһуһуһуһу. Улуус-
саһа таһыһаах олох аһын харчыһына. Дьыкууһкэй
куорат прокуратураһа, улуустар прокуратураһа
мөлтөхтүк үлэһиһиһэр. Уурааһтар, дьаһаллар ту-
оһуһуһарын контуруоһааһын суох. Ону төһорбо-
тох, барыһын дьыалаһыһан ыһан кэһиһит дьону
аһтаталыһаах наада. Нормативнай-правовой ак-
талары ыһлаах, мин биһи эһэһин: федераль-
най сокуоннаһы биһиги күһтэн олоһуһуһуһуһуһу
наада. Россия улахан. Оно да суох норуоту
иһэһчи онордуһуһу", — дьиз күһ-һаһа тыһыһа
бу дьыалаһа суолтаһыһа эрэ буолбаһа, күһнэһэ
кытаһаһыһыһк ыһарыһт кэм ирдэһит буолуһуһуһу
көрдөрөр.

Гаврил ПОПОВ.

УБЛЭТЭ.

Кэриэстэбил

ОЛОХХО АКТИВНАЙ
ПОЗИЦИЯЛААБА

турнай-сирдатар училищаны бүтэрбитэ. Ыйыт оройуонугар Харыйалаах кулуубун сибидиссийинэн аһаммыта. Уордун үрдэттэр сыйлаах-сорукаах Илин Сибирдээби культура институттар үөрэнэ киирбитэ. 1971 сыллааха Хатылыга библиотеканын аһаммыта. 1972 сыллаахтан дойдутугар Диринг оскулатыгар библиотеканын, сельский библиотекка, культура дыэттин сибидиссийинэн, музыкальнай оскуола аан манган тариллалыгар директорунан үлэстэбитэ. Сананы, бастыгы киллэрингэ дуулу-стута. Аабааччылар конференцияларын, библиотечнай уроктары, тематическай бичээрдари ситиһилээхтик ытталыра. Үлэтэ үрдүктүк сыаналанан элбэх грамоталарынан, дипломынан набаарада-ламмыта, ССРС культураны туйгуна аат ингэрлибитэ. Нэһиликкэ "Знание" обществоны хас да сыл салайыта, художественнай самодеятельность активнай кыттылааба этэ.

Олохун аргыһынын Иван Иванович-тын 2 уол оҕону улаатыннанан мал онордулар, үс сиэннэннэлэр. Олоххо активнай позициялаах, сэмэй, дыонго-сэргэбэ олус үтүө, сайаарс сыһыаннаах, дэлгэй астаах-үөлээх, малдытаска хаһаайка этэ.

Күндү кийибитин сүтэрбит ырахан күннэрибитигэр күс-көмө, субэ-ама буолбут Хоптобо нэһиликэтин дыһалтатын баһылыгар Н. М. Старостинга, агро-оскуола коллективтар (директор И. Г. Коржик), культура дыэттин коллективтар (директор М. И. Иванова), бырааттарыгар Егорга, Сементга, Алексейга, балтыгар Валерияга уонна бары табаарыстарыгар, дүөгэлэригэр улахан махталбытын тиздэбит.

Кэргэнэ Иван, уолаттара Михаил, Иван, кийинтэрэ Мария, Тая, биһргэ төрөөбүттэрэ, ийэтэ Матрена.

С. А. САВВИН – КҮН ДЫРИБИНЭ
ТӨРӨӨБҮТЭ
100 СЫЛЫГАР АНАЛЛААХ
КӨР-КУЛУУ ЖАНРЫГАР
ОБОЛОРГО КОНКУРСТА

1. Оскуола оболоругар үгэ суруйуутугар конкурсу. Темата хааччахтаммат.

А-4 формака бачээттэн Болонго орто оскуолатыгар өбүтэр олохтоох дыһалта аатыгар маньык аадырдыкка ытталыт. 678636. Чурапчы улууна, II Харбала бөлүөлөгө.

Үлэтэр ахсынны 10 күнүгэр дэри ыһылаһалар, Түмүк ахсынны 20 күнүгэр таһар. Кыһылаахтары анал биринистэр күтүллэр.

2. Үгэни, көрдөөх кэлсээни, фелетону уус-ур-аарыыга конкурсу. Темата хааччахтаммат.

Ирдэнэр: аабааччы толорор маастарыстыбата, кастүүмэ, сценарийскай культурата.

Булар сыр II Харбала бөлүөлөгө. Биримэти – ахсынны 20 күнэ. Сайааһы ахсынны 1 күнүгэр дэри бөрүлэр. Улуус оскуолаларыттан бирдии кытааччы уонка салайааччы кэлэлэр, бирдии бириһи олохтуулар. Тэрийэн ытталар – Болонго нэһиликэтин олохтоох дыһалтата, Н. Д. Субуруускай аатынан Болонго орто оскуола.

Тэрийэр комиссия.

АТЫЫЛАНАР

Суһаллык 4 саастаах атыр соһоһос атыыланар. Миниллэр, сыарбага күүлэр, сымаһас, атыр да онгостуоха сөл. Билсэр телефон: 25-327.

Күндү бырааппыт, Хадаар нэһиликэтин олохтоо

КАРПОВ Павел Петрович

бу дыл сэтинни 10 күнүгэр хомолтоохтук өбүтүн табаарыстарыгар, билэр дыонугар диригиник курулуйан туран иһигин-нэрэбит.

Эдэиндэрэ, күтүөтэ, сиэннэрэ, аймактара.

Кулурбанарын тиздэллэр:

– Павел Петрович хомолтоохтук өбүтүн эдэиндэригэр, күтүөтүгэр, аймактарыгар Хадаар нэһиликэтин олохтоох дыһалтата, "Мичил" уһууһун коллектива.

– Павел Петрович өбүтүн эдэиндэригэр, күтүөтүгэр уонна сиэннэригэр Хадаартан Протодьяконоктар, Климонтар, Анемподостовтар, Решетниковтар, Гаврильевтар, Уордоттан Сергеевтар, Протодьяконоктар.

Болугур нэһиликэтин төрүттээх Чурапчы сэлэниһэтин олохтоо, "Туймаада-нефть" НК оператора

КАРПОВА Акулина Алексеевна

соһумардык өбүтүнэн ийэтигэр, оболоругар, аймактарыгар дириг кулурбанаммын тиздэбит.

Болугур нэһиликэтин олохтоох дыһалтата.

Кулурбанарын тиздэллэр:

– Акулина Алексеевна өбүтүнэн кэргэннэр Константин Егоровичка, оболоругар Алексеева, Валерияга, Янгга, чугас аймактарыгар "Миндабаайы" ТХПК коллектива.

– Тапталлаах балта Акулина Алексеевна өбүтүнэн ыткта-быллаах салайааччыларыгар "Маарыкчаан" телестудия дирек-торун эбэтиннэтин толорончу Терентий Алексеевич Кадун шевскайга биһргэ үлэлиир коллегалара.

– Ийэтэ Акулина Алексеевна өбүтүнэн биһргэ үөрөнмүт табаарыстарыгар ЧГФКСИ студенигар Кардашевская Алексеева Амма орто оскулатын 2000 с. үөрэнэн бүтэрбиттэр, учуутала Агафья Саввина.

– Эдэиндэрэ Акулина Алексеевна өбүтүнэн биһргэ үлэ-лиир коллегаларыгар Эдуард Терентьевич, Алена Никитична Кардашевскаяларга Болонго орто оскулатын коллектива.

– Ийэтэ Акулина Алексеевна өбүтүнэн ЧГФКСИ студени-гар Алексей Кардашевскаяга, аҕалыгар, биһргэ төрөөбүттэри-гар ЧГФКСИ, ЧРОСИО салалтата, профкома.

– Кэргэнэ Акулина Алексеевна өбүтүнэн бырааттарыгар Константин Егорович Карповка, оболоругар Чурапчыттан Кар-повалар.

– Ийэлэрэ Акулина Алексеевна өбүтүнэн биһргэ үөрэнэр табаарыстарыгар Карпова Валеева, яни биһргэ төрөөбүттэри-гар Чурапчы орто оскулатын 7 "б" кылааһын коллектива, кыла-ас салайааччылар Т. М. Пестерева, Д. И. Попов.

– Ийэтэ өбүтүнэн биһргэ үөрэммит табаарыстарыгар, үөрэллэп-иллэлл оболоругар Кардашевская Алексеева ЧРОСИО 2003 сыллаах ылуһа, учууталара уонна илгээнчилэрэ.

– Биһргэ үөрэммит табаарыстар Карпова Акулина Алек-сеевна хомолтоохтук өбүтүнэн ийэтигэр, кэргэннэр, оболо-ругар, убайыгар Амма улуунун Сулганчы оскулатын 1976 с. ылуһа.

– Акулина Алексеевна өбүтүнэн кэргэннэр, оболоругар, ийэтигэр, убайыгар "Терүт" үөлэб олохтоокторо.

– Балтылар Акулина Алексеевна өбүтүнэн ийэтигэр Мар-фа Терентьевнага, кэргэннэр Константин Егоровичка, оболо-ругар Алексеева, Валерияга, Янгга, убайыгар Терентий Алекс-еевичка Старостиннар, Аржаковтар, Ноговицыннар, Тарасовтар.

СУРУТАРГА ТИЭТЭЙИН!

Бу күнүгэр "Сага олох" хаһыакка 2004 сыл бастаах агарыгар сурутуу үгэһэһэн бара турар. Сурутуу "Сага олох" РИХ ГУ бэйэтин агеннара ытталар, хаһыаты миэстэтигэр тиздэн биһрэллэр.

Нэһиликэтигэр сурутуу ытар, хаһыаты тарбаттар дыоннор:

Хатылы – Попова Анна Пантелеймоновна;

Болонго – Седалищев Петр Александрович;

Одүүлун – Седалищев Ольга Егоровна;

Хоптобо – Тимофеева Надежда Афанасьевна;

Хадаар – Тереникова Зинаида Николаевна;

Хайахыт – Олосова Галина Николаевна;

Чакур – Софронов Николай Петрович;

Мугудай – Катакова Евдокия Петровна;

Алаҕар – Говорова Александра Тихоновна;

Бахсы – Слепцова Елена Васильевна;

Төлөй – Николаев Илья Иннокентьевич;

Сылан – Сидорова Елена Петровна;

Кытаанах – Новгородова Парасковья Владимировна;

Арылаах – Захарова Лена Михайловна;

Болугур – Сухомясова Саргылана Николаевна.

Улуус киинигэр сурутуу "Сага олох" РИХ ГУ хонтурулугар ытталар, 5 участкаларга агеннар хаһыаты сурутуу тарбатына үлэлиилэр.

Күндү аабааччылар! Улуускут сонуннарын күнүгэ сибидиссийи таһаар "Сага олох" хаһыакка суруттарыт.

"Сага олох" РИХ ГУ администрацията.

Талтыыр кэргэним, аҕабыт, Чурапчы сэлэниһэтин олохтоо

ПЕСТЕРЕВ Константин Гаврильевич

ырахан ырыттан күн сириттэн барбыт диригиник курулуйан туран аймактарыгар, табаарыстарыгар, билэр дыонугар иһигинэрэбит.

Кэргэнэ, оболоро.

Кулурбанарын тиздэллэр:

– Тапталлаах кэргэнэ, аҕалара Константин Гаврильевич өбүтүнэн биһргэ үлэстэбит коллегаларыгар Чурапчы орто оскулатын учууталыгар, Саха Республикатын үөрдэригин туйгунугар Пестерева Татьяна Михайловнага, оболоругар Одүүлун орто оскулатын коллектива.

– Тапталлаах кэргэнэ Константин Гаврильевич өбүтүнэн бэйэлэрин үлэтигэригэр С. А. Новгородова аатынан Чурапчы орто оскулатын саха тылын уонна литературатын учууталыгар Пестерева Татьяна Михайловнага оскуола администрацията, профкома.

– Константин Гаврильевич өбүтүнэн балтыгар, Дириг участкай балыһатын медицинскэй сестратыгар Кирсанова, Лидия Гаврильевнага Дириг участкай балыһатын коллектива.

– Күтүөттэрэ Константин Гаврильевич өбүтүнэн "Чурапчыстрой" ХЭГ үлэтигэригэр – директор Эверстов Иван Михайловичка, рабочай Эверстов Леонид Михайловичка "Чурапчыстрой" ХЭГ коллектива.

– Күндү бырааттара, убайдара Константин Гаврильевич олохтон туораабытынан кэргэннэр Татьяна Михайловнага, оболоругар Костяга, Мишага, бары аймактарыгар биһргэ төрөөбүттэрэ.

– Күтүөттэрэ Константин Гаврильевич өбүтүнэн балтыларыгар Татьяна Михайловнага, оболоругар Костяга, Мишага Чурапчыттан Платоновтар, Дьоккуускайтан Эверстовтар, Филипповтар.

О ТАРИФАХ НА ЭЛЕКТРОЭНЕРГИЮ

Заявленная Чубайсом А.Б. политика РАО ЕЭС России на снижение тарифов для населения наша свое продолжение.

Как известно, тарифы на электроэнергию снижаются только в одной зоне Российской Федерации, охватывающей пять наиболее промышленно развитых областей страны. В других зонах тарифы либо замораживаются, либо будут расти в более замедленном от запланированного темпа. Наша республика Саха попадает в зону замораживания тарифов на электроэнергию. Связано это с тем, что с 1 ноября начнет работу сектор свободной торговли оптового рынка электроэнергии и часть электроэнергии наши некоторые энергосистемы смогут перекупать. А где конкуренция, там и снижение цен.

Задача РАО ЕЭС, поставленная перед энергетиками, в частности АК "Якутскэнерго", довести до каждого пользователя региона действующий тариф и тариф, рассчитанный на ближайшие три года. 11-ти работникам Чурапчинской РЭС предстоит разнести по адресатам 5 тысячи абонентам.

Уважаемые жители Чурапчинского улуса, знайте, что к вам обязательно поступят курьеры с извещениями. У курьеров благородная задача: вручить вам извещение. Вам позвонят, откройте дверь энергетикам!

Тамара СЕМЕНОВА.

Редактор Г. Г. ПОПОВ.

ААДЫРЫСПЫТ: 678670.

Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а".

ТЕЛЕФОННАРЫТ:

редактор – 41-332, отделлар – 41-265.

E-mail: Osonooloh@churap.sakha.ru

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, Чурапчы улууһун "Сага олох" редакциянай-издательскай холбоһук Государственной учреждение, Моёскай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын туһунан хонтуруоллуур уонна регистрациялар РФ бэчээк СР региональной управленияһыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ – ПИ №19-0423.

"Сага олох" редакциянай-издательскай холбоһук ГУ. Офсетной бэчээт. Сакааһын № 133. Тираж 1830. 14. 11. 2003 с. бэчээккэ бэрилиннэ.

Автор сурутар этиилэр санаа редакция позициятыгар малды сөл түбүлэр буолбатах. Сурутка ийиллэр чакчылар кырдыктаахтарыгар эппэтиннэни автор тус бэйэтэ сүтэр.